

Työntekijän eläkelain (TyEL) mukaisen vakuutus sopimuksen vakuutusehdot

Yleisiä määräyksiä

1 §. Näitä vakuutusehtoja sovelletaan työntekijän eläkelain 142 §:n mukaisen vakuutus sopimuksen tehneen työnantajan (*vakuutusnottajan*) ja työeläkevakuutusyhtiön (*vakuutusnottajan*) väliseen sopimussuhteeseen. Näitä vakuutusehtoja sovelletaan myös työntekijän eläkelain 186 §:n 2 momentin mukaisesti pakkovakuutettuun työnantajaan. Vakuutusehtoja ei sovelleta työntekijän eläkelain 147 §:ssä tarkoitettuun tilapäiseen työnantajaan.

2 §. Vakuutusnottajan ja vakuutusnottajan oikeudet ja velvollisuudet perustuvat kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön, sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamiin laskuperusteisiin ja vakuutusehtoihin sekä vakuutus kirjan määräyksiin.

Vakuutuksen piiriin kuuluvat henkilöt

3 §. Vakuutuksen piiriin kuuluvat kaikki sellaiset vakuutusnottajan palveluksessa olevat työntekijät, joille vakuutusnottaja on työntekijän eläkelain nojalla velvollinen järjestämään eläketurvan eikä hän ole työntekijän eläkelain 141 §:n 3 momentin mukaisesti järjestänyt heille eläketurvaa toisessa eläkelaitoksessa.

(STM/2796/2018) Jos vakuutusnottaja haluaa vakuutuksen voimassa ollessa järjestää tietyllä selkeästi määritellylle työntekijäryhmälle eläketurvan toisessa eläkelaitoksessa, hän on 5 §:ää noudattaen velvollinen ilmoittamaan tästä kirjallisesti vakuutusnottajalle.

Vakuutuksen voimassaolo

4 §. Vakuutus sopimus syntyy vakuutushakemuksen hyväksymisestä lukien. Vakuutus on voimassa toistaiseksi vakuutuskauden kerrallaan niin kauan kuin vakuutusnottaja on työntekijän eläkelain mukaan vakuuttamisvelvollinen, jollei 5 tai 6 §:stä muuta johdu.

Ensimmäinen vakuutuskausi päättyy vakuutus sopimuksen voimaantulo vuoden viimeisenä päivänä. Tämän jälkeen vakuutuskausi on kalenterivuosi, jollei 5 tai 6 §:stä muuta johdu.

Vakuutus koskee myös vakuutus sopimuksen voimaantuloa edeltävää aikaa siltä osin, kuin vakuutusnottaja ei ole muuten järjestänyt työntekijän eläkelain mukaisesti vakuutettaville työntekijöilleen mainitun lain mukaista eläketurvaa. Jos kuitenkin vakuutettava takautuva aika liittyy välittömästi edelliseen vakuutettuun kauteen, liitetään tämä vakuuttamaton aika edelliseen vakuutukseen.

Vakuutuksen päättäminen

5 §. Vakuutusnottaja voi irtisanoa vakuutus sopimuksen päättämään maalisk-, kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä

päivänä. Irtisanominen on tehtävä vakuutusnottajalle kirjallisesti viimeistään kolme kuukautta ennen vakuutuksen päättämispäivää.

Vakuutus ei voi kuitenkaan irtisanomisen johdosta päättyä ennen kuin vähintään vuosi on kulunut sen alkamisesta.

(STM/2796/2018) Jos vakuutusnottaja on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, vakuutusnottaja voi kirjallisesti irtisanoa vakuutus sopimuksen päättämään heti 1 momentin mukaista irtisanomisaikaa ja 2 momentin mukaista määräaikaa noudattamatta.

Jos vakuutus sopimuksensa irtisanonut vakuutusnottaja on edelleen vakuuttamisvelvollinen, hänen on irtisanomisen yhteydessä kirjallisesti selvitettävä vakuutusnottajalle, että hän on irtisanotun vakuutuksen päättymisestä lukien järjestänyt työntekijän eläkelain mukaisen eläketurvan muulla tavoin.

6 §. Vakuutusnottaja voi vakuutusnottajan ilmoituksesta päättää vakuutuksen ilman erillistä irtisanomismenettelyä, jos vakuutusnottaja ei enää ole vakuuttamisvelvollinen.

(STM/2796/2018) Samoin vakuutusnottaja voi päättää vakuutuksen ilman erillistä irtisanomismenettelyä, jos vakuutusnottaja ei ole ilmoittanut maksaneensa työntekijän eläkelain mukaista palkkaa vakuutusnottajan tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä edeltävän 12 kuukauden aikana.

Vakuutusnottajan on ennen vakuutuksen päättämistä varmistettava, ettei vakuutusnottaja ole enää vakuuttamisvelvollinen. Vakuutuksen päättämistä on ilmoitettava kirjallisesti vakuutusnottajalle.

Vakuutusmaksun peruste

7 §. (STM/2796/2018) Työeläkevakuutusmaksu ja työeläkevakuutusmaksuun sisällytettävä vakuutusmaksujen korkouttamiseen määritelty korko määrätään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden (laskuperusteet) mukaan.

Työeläkevakuutusmaksu koostuu työnantajan ja työntekijän maksusta. Vakuutusnottaja pidättää työntekijän työeläkevakuutusmaksun työntekijälle maksamastaan työntekijän eläkelain 70 §:ssä tarkoitettua työansiota ja 72 §:ssä tarkoitettua vakuutus palkasta sen maksamisen yhteydessä ja maksaa työeläkevakuutusmaksun kokonaisuudessaan vakuutusnottajalle. Vakuutusnottaja vastaa vakuutusnottajalle myös työntekijän työeläkevakuutusmaksun osuudesta.

Työeläkevakuutusmaksun erääntyminen

8 §. (STM/2796/2018) Työeläkevakuutusmaksu erääntyy maksettavaksi vakuutusenantajan ilmoittamana eräpäivänä palkanmaksukuukauden tai sitä seuraavan kuukauden aikana, ellei muuta ole sovittu. Työeläkevakuutusmaksun on kuitenkin eräännyttävä viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan toisen kuukauden loppuun mennessä. Jos työeläkevakuutusmaksu erääntyy maksettavaksi palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden viimeisen päivän jälkeen, vakuutusenantaja lisää siihen koron laskuperusteiden mukaisesti. Vakuutusenantaja ei hyvitä korkoa tämän momentin mukaisesti maksetulle työeläkevakuutusmaksulle.

Vakuutusenantaja tarkistaa tarvittaessa työeläkevakuutusmaksun määrän laskuperusteiden mukaiseksi. Tarkistuserään lisätään tällöin korko laskuperusteiden mukaisesti vakuutusenantajan ilmoittamaan eräpäivään asti.

Työntekijän eläkelain mukaisesti arvioidun palkan perusteella määrätty työeläkevakuutusmaksu erääntyy maksettavaksi vakuutusenantajan ilmoittamana eräpäivänä.

Mikäli vakuutusenantaja on maksanut työeläkevakuutusmaksua enemmän kuin laskuperusteiden mukaan olisi tullut maksaa, erotus voidaan käyttää maksamattomien työeläkevakuutusmaksujen tai seuraavien työeläkevakuutusmaksujen maksamiseen. Jos vakuutus on päättynyt eikä maksamattomia työeläkevakuutusmaksuja ole, erotus palautetaan vakuutusenantajalle.

Vakuutusenantaja voi sopia vakuutusenantajan kanssa maksavansa työeläkevakuutusmaksua ennakoon. Vakuutusenantaja ei hyvitä ennakoon maksetulle suorituselle korkoa.

Vakuutusenantaja voi määrätä työeläkevakuutusmaksun kokonaisuudessaan heti maksettavaksi, jos vakuutusenantaja lopettaa sen toiminnan, jonka piiriin kuuluvia työntekijöitä vakuutus sopimus koskee tai jos vakuutusenantaja joutuu konkurssiin taikka vakuutus päättyy muusta syystä.

Jos näissä vakuutusehdoissa tarkoitettu eräpäivä on arkilauantai, pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä taikka joulu- tai juhannusaatto, maksu saadaan suorittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sama on voimassa, jos eräpäivä on päivä, jona pankkien yleisesti keskinäisissä maksuissaan käyttämät maksujärjestelmät eivät säädöskokoelmassa julkaistavan Suomen Pankin ilmoituksen mukaan ole Euroopan keskuspankin tai Suomen Pankin tekemän päätöksen vuoksi käytössä.

Työeläkevakuutusmaksun vanhentuminen

9 §. (STM/2796/2018) Työntekijän eläkelain 158 ja 162 §:n mukaisella lopullisen työeläkevakuutusmaksun eräpäivällä tarkoitetaan palkanmaksuvuotta seuraavan helmikuun viimeistä päivää. Vakuutusenantajan on määrättävä työeläkevakuutusmaksu lopullisen työeläkevakuutusmaksun eräpäivän ja viiden sitä seuraavan kalenterivuoden aikana.

Työeläkevakuutusmaksun viivästyminen

10 §. (STM/2796/2018) Jos työeläkevakuutusmaksua ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, maksua korotetaan eräpäivästä maksupäivään korkolain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisella vuotuisella viivästyskorolla.

Jos 1 momentissa tarkoitettua työeläkevakuutusmaksua ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, se on 1 momentissa tarkoitettuine viivästyskorokoineen suoraan ulosottokelpoisia niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään. Työeläkevakuutusmaksun perintään sovelletaan lisäksi saatavien perinnästä annettua lakia.

Jos vakuutusenantaja on jättänyt työeläkevakuutusmaksun maksamatta viimeistään eräpäivänä, vakuutusenantajalla on oikeus muuttaa työeläkevakuutusmaksu erääntymään viimeistään palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden aikana vakuutusenantajan ilmoittamana eräpäivänä.

Eläketurvan järjestämisen ja palkkatietojen ilmoittamisen laiminlyönti

11 §. (STM/2796/2018) Työnantaja, joka on laiminlyönyt eläketurvan järjestämisen työntekijän eläkelain 163 tai 186 §:n 5 momentin mukaisesti, on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksun, jonka määrää Valtiokonttori vakuutusenantajan tekemästä hakemuksesta.

Jos vakuutusenantaja laiminlyö työntekijän eläkelain 144 §:n tai vakuutussopimuksen mukaiset palkkatietojen ilmoittamisveloitteensa, vakuutusenantaja voi arvioida työntekijälle työeläkevakuutusmaksun perusteena käytettävän palkan ja määrätä työeläkevakuutusmaksun arvioidun palkan perusteella. Palkka arvioidaan laskuperusteiden mukaisesti.

Työeläkevakuutusmaksuista kertyneen rahaston takaisinlainaus

12 §. Vakuutusenantajalla on oikeus lainata voimassa olevan työeläkevakuutuksen vakuutusenantajalta osa työeläkevakuutusmaksuista kertyneestä rahastosta. Takaisinlainausoikeutta ei kuitenkaan ole työntekijän työeläkevakuutusmaksua vastaavan rahaston osaan. Työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen laskuperusteissa määritetään työeläkevakuutusmaksuista ja työntekijän työeläkevakuutusmaksuista kertyneiden rahastojen määrät. Vakuutusenantajalla on kuitenkin oikeus vakavaraisuutensa varmistamiseksi rajoittaa vakuutusenantajan takaisinlainausoikeutta siten, että lainattava määrä kahdentoista kuukauden aikana on enintään 10 prosenttia vakuutusenantajan kulloinkin nostamatta olevan rahastosuuden määrästä.

Takaisinlainan korko muodostuu viitekorosta ja siihen lisättävästä vakuuden mukaan määräytyvästä korkomarginaalista. Viitekorko on työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen laskuperusteissa määritelty TyEL-viitekorko lisätyn 0,3 prosenttiyksiköllä.

Laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään kymmenen vuotta. Jos laina maksetaan kokonaan tai osittain takaisin ennen laina-ajan päättymistä lainanottajan vaatimuksesta,

lainanantajalla on oikeus periä jäljellä olevaan laina-aikaan ja korkotason muutokseen perustuva korvaus ennenaikaisesta takaisinmaksusta.

Takaisinlainauksessa vakuutuksenantajan on kohdeltava vakuutuksenottajia yhdenmukaisesti.

Yksityiskohtaiset lainan ehdot määrittellään takaisinlainan ehtoissa sekä takaisinlainaa koskevassa velkakirjassa.

Ulkomailla työskentelevän työntekijän työeläkevakuutus

13 §. (STM/2796/2018) Näiden vakuutusehtojen 1–12 §:ää sovelletaan myös silloin, kun työnantaja on työntekijän eläkelain 150 §:n 2 tai 3 momentin nojalla vakuutus- sopimuksen tekemällä järjestänyt ulkomailla työskentele- välle työntekijälleen työntekijän eläkelain mukaisen eläke- turvan.

Vakuutuksenottaja voi 5 §:ssä määrätystä poiketen irtisa- noa 1 momentissa tarkoitetun vakuutuksen päättymään aikaisintaan sen kuukauden loppuun, jona vakuutuksenot- taja on ilmoittanut irtisanomisesta kirjallisesti vakuutuk- senantajalle.

Luottamustoimeen liittyvän työeläkevakuutuksen ehdot

14 §. Näiden vakuutusehtojen 1-12 §:ää sovelletaan myös silloin, kun palkkion maksaja on työntekijän eläkelain 8 §:n nojalla vakuutus- sopimuksen tekemällä järjestänyt luotta- mustehtävää hoitavalle henkilölle työntekijän eläkelain mukaisen eläketurvan.

Yhtenä luottamustoimena pidetään kaikkia niitä tehtäviä, joissa vakuutettu on kalenterivuoden aikana samaan palk- kion maksajaan.

Jos vakuutus ei koske kaikkia 1 momentissa tarkoitettuun vakuutuksenottajaan luottamustoimessa olevia henkilöitä, vakuutettujen henkilöpiiri on määriteltävä vakuutuksen- antajan hyväksymällä tavalla riittävän selkeästi.

15 §. Jos luottamustehtävää hoitava henkilö on samaan aikaan työsuhteessa palkkion maksajana olevaan vakuu- tus- ottajaan, vakuutuksenottaja on velvollinen vakuu- tamaan työntekijälleen luottamustoimen hoitamisesta maksamat palkkiot osana työsuhteesta maksettujen ansi- oiden vakuuttamista.

16 §. Edellä 14 §:ssä tarkoitettua vakuutusta otettaessa on määrättävä, mistä alkaen vakuutetulle luottamustoimen hoitamisesta maksetut palkkiot otetaan huomioon eläke- keeseen oikeuttavina. Eläkkeeseen oikeuttavina palkkioi- na voidaan kuitenkin ottaa huomioon taannehtivasti enin- tään vakuutuksen ottamista välittömästi edeltäneen kalen- terivuoden aikana maksetut palkkiot.

17 §. (STM/2796/2018) Vakuutuksenottaja voi 5 §:stä poiketen irtisanoa 14 §:ssä tarkoitetun luottamustoimeen liittyvän työeläkevakuutuksen päättymään aikaisintaan sen kuukauden loppuun, jona vakuutuksenottaja on ilmoit- tanut irtisanomisesta kirjallisesti vakuutuksenantajalle.

Voimaantulo

Nämä vakuutusehdot tulevat voimaan 1.1.2007.

Näitä vakuutusehtoja sovelletaan niiden voimaantulosta lukien työntekijän eläkelain voimaannolain 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin työntekijän eläkelain mukaisiksi vakuutuksiksi muuttuneisiin vakuutus- sopimuksiin sekä työntekijän eläkelain mukaisiin uusiin vakuutus- sopimuk- siin.

Työntekijän eläkelain voimaannolain 4 §:n 1 ja 2 mo- mentissa tarkoitettuihin työntekijän eläkelain mukaisiin vakuutuksiin kuuluvat työntekijäryhmät ovat muutettavissa vain näiden vakuutusehtojen 3 §:n 2 momentin mukaises- ti.

Vakuutusehtojen 5 §:n 2 momentissa määrätystä poiketen vakuutuksenottaja voi työntekijän eläkelain voimaantulo- vuonna 2007 kirjallisesti irtisanoa työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen päättymään kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, vaikka vakuutus ei olisi ollut voimassa yhtiössä vuoden määräaika. Irtisanomi- sen on tapahduttava viimeistään kolme kuukautta ennen vakuutuksen päättymispäivää.

STM/948/2013: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voi- maan 16.3.2013.

STM/4316/2014: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 1.1.2015.

STM/2796/2018: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 1.1.2019.

Ehtokohtia sovelletaan työeläkelakien mukaan vakuutetta- viin työansioihin, joiden maksupäivä on 1 päivänä tammi- kuuta 2019 tai sen jälkeen.

Kuitenkin siltä osin kuin vakuutusehtojen muutos koskee eläketurvan järjestämisen laiminlyöntiä, sovelletaan ehto- muutoksen laiminlyöntimaksua koskevia kohtia 1.1.2020 ja sen jälkeen tapahtuneisiin laiminlyönteihin. 31.12.2018 voimassa olevien ehtojen laiminlyöntikorotusta koskevia kohtia (10 §:n 1 momenttia, 11 §:n 3 momentin 1 ja 3 kohtia sekä 4 momenttia) sovelletaan 31.12.2019 saakka.

Jos palkkatiedot ovat vakuutuksenantajan käytettävissä myöhässä tulotietojärjestelmän tai siihen liittyvän tietojen- siirron toimintahäiriön takia, vakuutuksenantaja voi määrä- tä, että työntekijän eläkelain mukaisesti arvioidun palkan perusteella määrätty työeläkevakuutusmaksu erääntyy maksettavaksi 8 §:n 3 momentin mukaisesti. Vakuutuk- senantaja voi tässä tilanteessa myös määrätä, että vakuu- tus- ottaja maksaa näin erääntyvän työeläkevakuutus- maksun enakkoon, jolloin enakkomaksu lasketaan sa- malla tavalla kuin 8 §:n 5 momentin tarkoittamassa menet- telyssä. Tämän voimaantulokohtaan mukainen vakuutuk- senantajan oikeus on voimassa 31.12.2020 saakka ja koskee palkkaa, joka on ilmoitettu tulotietojärjestelmään viimeistään 31.12.2020. Lisäksi edellytetään, että tulotieto- järjestelmän tai siihen liittyvä tietojensiirron toimintahäiriö on tullut ilmi viimeistään 31.12.2020.

Sosiaali- ja terveysministeriö on hyväksynyt nämä TyEL- vakuutusehdot.